

Organizacija zdravstvene službe

DELO DOMA STAREJŠIH OBČANOV LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Problem družbene skrbi za starejše se pojavi v vsaki moderni družbi. Urbanizacija in razvoj mesta Ljubljane sta narekovala nove zahteve in nove koncepte skrbi starejših občanov.

Že v idejnem projektu gradnje Doma starejših občanov Bežigrad je bilo upoštevano pokrivanje nekaterih potreb, ki jih imajo tudi starejši ljudje, ki živijo na svojih domovih. S tem, ko je bil dom novembra leta 1977 odprt za vse tiste, ki so prosili za stalno namestitev in oskrbo v njem, se je začel aktivno pripravljati tudi na organiziranje službe zunanje dejavnosti.

Ker pa je morala najprej steči dejavnost v domu samem, je vpeljal **službo zunanje dejavnosti** šele leta 1979. Danes lahko že beležimo uspehe te, za nas povsem nove dejavnosti.

Najprej smo uspeli organizirati **dostavo kosil na dom** vsem tistim občanom, ki sami ne morejo več kuhati oziroma si pripravljati glavnega obroka. Petkrat na teden jim dostavljamo kosila na dom ob določeni uri. Kosila razvažamo v posebnih posodah, v katerih ostane hrana topla eno uro. S tem jim prihranimo dodatno delo, saj kosila ni treba greti in je možno hrano takoj zaužiti. Vsak dan razvozimo poprečno 30 do 35 kosil, kar znaša na mesec nad 700 kosil. Na tem področju smo zaorali ledino s pomočjo socialnih delavk v krajevnih skupnostih in patronažnih medicinskih sester v Zdravstvenem domu Ljubljana. Zbirale so podatke in potrebe na svojem terenu in seznanjale ljudi z ugodnostmi, ki jih bodo imeli s tovrstno dostavo kosil. Do uvedbe takega načina dostave hrane so morali starejši občani iskati najrazličnejše oblike pomoči. Hrano so dobivali od vse povsod: iz vrtcev, šol, obratov družbene prehrane in drugod. Svojci so bili nenehno v skrbeh, kako jim zagotoviti hrano v času, ko so odsotni. Za starejše občane Bežigrada je torej poskrbljeno. Vsak lahko dobi hrano na dom, potrebno je samo poklicati dom ali se oglasiti osebno, povedati svoje želje in že je urejeno.

Pranje prila in dnevno varstvo, ki prav tako sodi v zunanjo dejavnost našega doma, se uveljavlja nekoliko počasneje.

Vsem starejšim občanom lahko v našem domu operemo perilo. Tudi ta postopek je zelo enostaven. Oglasiti se morajo le pri nas, mi pa jim pošljemo vrečko s številko; njihova naloga je samo, da amazano perilo odlagajo v to vrečko. Enkrat na teden perilo pobereмо in prav tako pripeljemo nazaj čisto.

Dnevno varstvo je sicer uspelo, vendar menimo, da je treba na tem področju še veliko narediti, da bodo ljudje radi prihajali k nam in se pri nas počutili varne. Že teh nekaj, ki jih prihaja, je pokazalo, da je ta oblika pomoči potrebna in perspektivna. Našli so družbo, imajo občutek varnosti. Za njih je tudi sicer poskrbljeno, saj imajo vse možnosti, da se lahko vključijo v naš vsakdan. Dom je grajen tako, da se tisti, ki prihajajo k nam čez dan, lahko udobno namestijo v posameznih nadstropjih. Na voljo

so jim vsi prostori, vključno s prostori za razne dejavnosti, ki so namenjeni tudi stanovalcem. Dom lahko sprejme v dnevno varstvo 30 ljudi.

Med dnevnim varstvom je starejšim zagotovljena ustrezna prehrana, nega, zaposlitev terapija, fizioterapija. Prav tako jim je na voljo zdravstveno varstvo, saj prihaja zdravnik v dom vsak dan. Predpisane terapije pa so deležne dvakrat na dan pri nas.

Sposobnost adaptacije je pri starejšem človeku zmanjšana. Da pa bi lahko ostal aktiven in družbeno angažiran, je zelo pomembno, če lahko ostane v svojem okolju. Za dnevno varstvo pridejo v poštev tisti, ki živijo sami in so še pokretni, dalje tisti, ki živijo pri otrocih in so le-ti zaposleni in tisti, ki si želijo družbe in aktivnosti. S tako obliko varstva lahko rešimo ali vsaj omilimo probleme v družini.

Treba pa je vzpostaviti tudi humane odnose med ljudmi v obliki **sosedske pomoči**. To delo je prostovoljno in sloni na dobrih medsebojnih odnosih. Delo lahko organizira Rdeči križ, krajevna skupnost, organizacija zveze borcev, društvo upokojencev in mladina. Danes vemo, da ta oblika pomoči ni zaživela tako, kot smo si jo zamišljali že pred mnogimi leti. S tako obliko zagotavljamo starejšemu človeku občutek varnosti.

Sosedska pomoč je treba organizirati tako, da bo usklajena z nego bolnika na domu, ki jo pripravlja Zdravstveni dom Ljubljana. Negovalka, ki prihaja k starejšemu človeku enkrat na dan za uro ali dve, ne more postoriti vsega, kar človek potrebuje. Sosedska pomoč in prostovoljci, ki delajo za starejšega človeka, pa so na razolago takrat, ko ni v bližini nikogar drugega, ki bi postoril tisto, kar negovalka ni mogla. Tako bi se ostareli počutil varnega v svojem okolju in bi imel občutek, da obstajajo med ljudmi dobri humani odnosi.

Klubska življenje ali družabništvo je še ena oblika, ki jo želimo organizirati v našem domu. Razvije se lahko med oskrbovanci in upokojenci iz okolice. Za razvijanje dejavnosti s programi je pomembna motivacija in sposobnost posameznikov. Prostorske možnosti za razvijanje raznih dejavnosti so pri nas zagotovljene. V domu imamo knjižnico, prostor za obdelavo gline, prostor za majhna ročna dela (pletenje, kvačkanje, vezenje itd), glasbeno sobo, sobo za obdelovanje kovin in lesa ter fotolaboratorij.

Danes si ne smemo več dovoliti, da bi bil starejši človek osamljen in odrinjen iz družbe, saj imamo vse pogoje za razvijanje raznih aktivnosti. Z našimi programi smo dosegli tisto stopnjo razvoja in skrbi za starejšega občana, da je lahko za vsakega posameznika in za vse skupaj primerno poskrbljeno. Da pa bomo usmeritev, ki smo si jo načrtali, tudi uresničili, je potrebno tako v okviru mesta Ljubljane, kot v posameznih občinah sodelovanje vseh starejših občanov in njihovih svojcev, krajevnih skupnosti, društev upokojencev, zveze borcev, Rdečega križa, mladine, patronažne službe. Skrb za starejše ljudi je treba vcepiti vsem, tudi našim najmlajšim. Razvijati moramo solidarnost, zagotoviti starejšemu človeku varnost in ga iztrgati iz osamljenosti, ki je tako pogosta.

V domu starejših občanov Ljubljana-Bežigrad prebiva 211 ljudi, **zato želimo, da bi aktivisti prostovoljnega socialnega dela našli vsaj nekaj ur časa na teden** ter se aktivno in organizirano vključili v razne družabne in interesne dejavnosti s starejšimi, ki so v domu.

Vse, ki ste zainteresirani, prosimo, da se oglasite po telefonu ali osebno. Veseli vas bomo tako delavci doma starejših občanov Bežigrad kot tudi oskrbovanci.

Marija Pepevnik, višja
medicinska sestra